

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai, tudományos tartalmu lap és a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentmiklós-utca, Teleki-könyvtár-épület, hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénz és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Szerény indítványok.

M.-Vásárhely febr. 27.

A megyék képviselő bizottmányai a tett indítványokat többnyire rögtön tárgyalják. Mivel azonban nézetem szerint czélszerűbb lenne, ha azokkal már előbb a közvélemény bővebben foglalkoznék: teljes tisztelettel kérem, hogy sziveskedjék lapjába közreadni Marosszék képviselöte elé terjesztendő e következő indítványaimat:

1. Marosszék birtokosságának m. e. 16,000 hold havasa van nem nagy távolságra M.-Vásárhelytől s ennek nyáradalji és mezősegi faszük vidékeitől. Mégis mind ez ideig semmi gyakorlati eszköz nem kísértetett meg arra, hogy ezen magában kincset rejtő havas kiaknáztassék, s a város és vidéke olcsó fával elláttassék. Igaz, hogy a kezdeményre hiányzott a legfőbb kellék — a pénz; — de már ma ezt sem állithatni egészen, mert eltekintve is az irtózók kedvéért attól, hogy most a helyi Takarékpénztár s Kereskedelmi- és hitelbankból az könnyen kapható, s beruházásra fordíttatván — törleszthető is lenne: — jelenleg a havasi pénztárba is van néhány frt. a kros gazdálkodásból, az ilyésmezeiek örökváltsági összegéből, s leend a télen levágtatni kellett 1000 öl fa eladási árából. Nem áll tehát most már semmi útjában annak, hogy bár azon csekély pénz összeg erejéig a havas egy részére oly út csináltassék, a milyent azon kevés pénzzel s a legközelebbi falvak közmunka erejével lehet.

Mi okból, indítványozom; hogy küldessék ki 2—2 frt. napi díj mellett a szék mérnökével együtt egy a havas helyiségeivel egészen ösmeretes 5 tagu bizottság, mely adjon tervet arról, hogy hol és miképpen lehetne a havasra még ez év folytán a havasi pénztár s a legközelebbi falvak közmunka erejével egy oly utat rögtönözni, melyen a jövő őszen vágandatós fák elszállíthatók lennének. Minthogy pedig, ha ezen terv tárgyalása a juniusi bizottmányi gyűlésre halasztatnék, akkor az idej munkálattól semmi sem lehetne: annak végrehajtása bizassék a tisztségre.

A legcsekélyebb része ez indítvány annak, mit a havassali gazdálkodás körül tenni kell: mert az én nézetem szerint az egészen más alapokra fektetendő; — de mivel arra több pénz szükséges, mennyi most van, s mivel némileg a közigazgatási szervezéssel is össze függ: czélszerűbbnek tartom a gyökeres orvoslásra vonatkozó észrevételeimet akkorra halasztani; de az indítványozott út megcsinálását oly sürgősnek tartom, hogy annak elmulasztása véleményem szerint nem lenne egyéb, mint a szék bizottságának — legszelidebben nevezve — érdekei iránti megfoghatatlan közönye.

2. A mai korban egy államot tiszteltté és hatalmassá legfőbbképen népnevelése és közlekedési eszközei emelhetnek. Hogy mily szánandó állapotban vannak pedig ezek nálunk most, szükség feletti színeznem, — hisz elég fájdalmason látja azt mindenki! Nem is hibáztatok érette senkit; mert oka azon háromszázados rabiga, melyben a körülmények s nemzetünk egyenlensége dönték az azelőtt oly nagy és hatalmas hazát.

Most azonban — bárha sok kívánni valónk van még önállóságunk és alkotmányunk kifejlesztése körül — hála a gondviselésnek s a nemzet erélyének, még sem mondhatjuk, hogy teljes szabadsággal ne bírnánk e téren működni. Igaz, hogy nagy s szinte elviselhetetlen az államadóságból vállainkra nehezedett összeg; de ez nem arra ok, hogy a felett, mit megakadályozni nem állt hatalmunkban, jajgassunk, hanem ellenkezőleg ok arra, hogy szükségleteink kielégítését csak a legnélkülözhetetlenebbekre szorítva, oly hasznos beruházásokat tegyünk, melyek rövid idő múlva oly gazdag kamatokat hozandjanak számunkra, miszerint azon államezőlokra fizetett összegek, melyek sulya alatt most szinte leroskadunk, még érezhetőkké se lehessenek. Ilyennek tartom jelenleg azon költségeket, melyek a közlekedési eszközök jókarba hozására s szaporítására fordíttatnak; mert mit ér nekünk M.-Vásárhelytől a vasut, ha félóra távolságra már átgázolhatatlan sártenger választ az édentől!

Indítványozom ezeknél fogva, hogy:

a) A biztosoknak s falusi előjáróknak kárpótlás mellett tétessék köteleességekké a közmunka erőnek oly pontos összeírása, hogy abból senki által semmi el ne titkoltassék.

b) A teher arányosíttassék úgy, hogy a tehenek s 3 évesnél fiatalabb ökrökre $\frac{1}{4}$ részzel kevesebb kavics osztassék, mint a kifejlett ökrökre.

c) A munka pénzzeli megváltása továbbra is tartassék fenn; de a ki a kitűzött határideig közmunka tartozását meg nem váltaná, s a megrendelt időben a munkát sem teljesítené: az albiztos a késedelmező költségére munkást fogadván: ennek munkabére a késlekedő által fizetessék meg.

d) A jelen évről semmi szín alatt — tehetlenség esetét kivéve — tartalék a jövő évre át ne vitessék az albiztos általi kártérítés terhe alatt; a meglevő tetemes hátralekók is vagy munkában vagy készpénzben hajtassanak fel.

e) E szék minden adófizetőjére 5% adó róvassék s szedettessék fel.

f) Az ezen rovatalokból, munkaváltság s országos segélyből befolyó pénzekből legelsőbbben is minden köves utakra — arányosan felosztva — hidak csináltassanak és a szükséges szerszámok vásároltassanak be; a netalán fennmaradandó összeg a kövecsezésre fordíttatván.

g) Kora tavasszal, mihelyt az idő engedi, a tenyeres utmunka megkezdessék, s első kapálásig be is végeztessék; mert csak ekkor képes a nép saját hátramaradása nélkül dolgozni, s csak így lehet a kövecset a maga idejében tavaszi szántás és ugarlás s aratás és hordás közt — mikor az egyesek kár nélkül tehetik az utra hordatni.

h) A dullóságok minden egyéb teendőktől mentessenek fel és alkalmaztassanak csak a közlekedési eszközök csináltatására s felügyeletére, még pedig végrehajtási joggal felruházva s hibajókérti teljes kárpótlás mellett.

3. Tagadhatatlan, hogy a dohány egyedárusság körül nagybecsű eszmecsere fejtetett ki már eddig is, úgy a hírlapirodalom, mint a kormány

és országgyűlés részéről. Mindemellett, ha bátorodom igénytelen szavamat mégis fölemelni, tekintessék annak, miszerint azon meggyőződésben vagyok, hogy ily fontos ügy végleges rendezése előtt egy a kormány, mint országgyűlés csak nyerhetnek azáltal, ha a megyék képviselői — melyek még most is a nép közvéleményét leginkább vannak hivatva ösmerni — megvitatják ezen tárgyat.

Tudom én azt, hogy a dohány egyedárusság az adónak oly nagy részét szolgáltatja, miszerint arról az állam addig, míg fedezetről nincs gondoskodva, le nem mondhat; de mégis egy oly intézményt nem czélszerű fenn tartani, mely az egész magyar korona területén a legnépszerűtlenebb, melynek kezelése a legbosszantóbb, mely előlvén a szadad versenyt, ezen nevezetes iparág ki nem fejlődhetése miatt mind az egyeseknek, mind a nemzetgazdasátnak temérdek anyagi kárt okoz, és a mely a legnagyobb mértékben elannyira erkölcs rontó, hogy — ha minden termelő s fogyasztó mellett egy pénzügyőr állíttatnék is — akkor is megcsalnák, kijátszanák az államot.

Tekintve tehát a fennebbieket — indítványozom, hogy egy tiszteletteljes felirathat kéressék meg a pénzügyminiszter ő nmltósága (s a többi megyék szólíttassanak fel pártolásra) miszerint — mihelyt lehet — az osztrák kormányval a dohány egyedárusság megszüntetése, s ha ez sikertelen volna — a vámvonat felállítása végett kezden tárgyalást, s ha ezzel készen lesz, terjesszen a dohány egyedárusság eltörléséről az országgyűlés elibe törvényjavaslatot, — s ennek megszüntetése folytán előállandó adóhiány fedezetére hozza javaslatba a pipások s dohánytermelők megadóztatását, a szivar egyedárusságnak továbbra is fentartása mellett, úgy, hogy az irt adónak összeírása s felügyelete körüli teendőkké a falusi előjáróságok az általok netalán okozandó károk megtérítése mellett bizassanak meg.

Nem hihetem, hogy az egyedárusság helyett ajánlott ezen adó alapokból ne lenne fedezhető az adóhiány annyival is inkább, hogy a szivarozás a nép közt hovatovább kedveltebbé válván, a jelenlegi haszonnál évről évre többet adand, főleg, ha olcsó szivarok is gyártatnak, melynek az államkezelésben való meghagyását azért ajánlom mert megszüntetése folytán a haszon csak némely gazdag iparosra, az adófizetési teher pedig az egész népre szállana.

Lehet, hogy az elmélet sok kifogást tehet ezen indítványom ellen, de ha a gyakorlatban sikerül, meg vagyok győződve, hogy az elmélet kedvéért soha senki sem fogja az egyedárusság visszaállítását kérelmezni.

4. A költségvetés tárgyalásakor az országgyűlésen a királyi biztosság intézménye iránt felmerült vitatkozásból lehet következtetni ugyan, hogy az örök időre nem czéloztatik a Királyhágon innen fentartatni; de a belügyminiszteri titkár ur nyilatkozatából s ezen intézményt pártoló képviselők beszédeikből azt gyaníthatni, miszerint még hosszú ideig szükségesnek vélik annak meghagyását, míg ellenben más képviselők annak megszüntetésére oly határidőket tűztek ki,

melyek nézetem szerint semmivel sem indokolhatók.

Igénytelen véleményem szerint a kormány nagyon helyesen cselekedett, mikor azt felállította, s annak szükségét most is készséggel beismerem, de azonnal megszűnik az, mihelyt a Királyhágon inneni rész közigazgatásilag teljesen szervezve lesz; mert egy királyibiztos helyett minden főtiszt, főispán, főkapitány és polgármesterben oly kormánybiztosokat nyerend a kormány kikbe feltétlen teljes bizalmát helyezheti, s kik megyéjökben székelvén, könnyebben érvényesíthetik a kormány minden szándékait, mint a Kolozsvárra helyezett királyibiztosság. — mely, valjuk meg, hogy rendezett parlamentáris közigazgatás kereteibe beilleszthető sem lenne, úgy hogy az ügyek elintézésére gátolag ne hatna.

Ezeknél fogva indírványozom, hogy a belügyminiszter ó nagyméltósága egy tiszteletteljes felirattal kéressék meg (s a Királyhágon inneni megyék pártolásért találtassanak meg) miszerint a közigazgatás szervezése után méltóztasson az országgyűlés előtt kezdeményezni a Királyhágon inneni királyibiztosság feloszlását.

Magyar Ferencz.

== Országgyűlés. Elvégre a honvédelmi kérdés is befejeztetett. A f. hó 1-ső napján tartott ülésben, névszerinti szavazás után, az ellenzékiek módosítványa 192 szavazattal, 224 ellenében elvetetett. Ezután a közlekedési miniszter költségvetésének általános tárgyalása volt napi renden, s kezdődött is meg, a mennyiben az azal összefüggésben álló Wahrman féle határozati javaslatot, melyről annak idejében emlékeztünk, tárgyalni kezdték. A javaslatot a kormány és ellenzék egyformán helyeslik, a vita mégis megkezdődött, melynek érdekes részletét Falk M. képviselő szűz beszéde képezte. Szakismeretet mutató beszéde, s kellemes előadása, egészen végéig, általános figyelem tárgya volt. De végén csattan az ostor, az érdekes képviselő egy kissé elszóltta magát, feleslegesen kezdvén hánytorgatni függetlenségét, melynélfogva, ő a párt és kormány érdekeit nem helyezi az országé fölébe. Ezen, legalább is, tapintatlan nyilatkozat annyira visszatetsző volt, hogy az öreg Deák F. sem állhatta meg szó nélkül.

A 2-ikán tartott képviselőházi ülésben, Wahrman M. határozati javaslata elfogadtatván, a közlekedési költségvetés általános tárgyalása kezdetét meg. Az első szó a tárgyan s utolsó is ez ülésben, a Simonyi E.-é volt. Szokásos hosszu s nem csak azért unalmas beszédét, határozati javaslattal zárta be, melyszerrint: Küldjön ki az országgyűlés egy 12 tagu szakbizottságot, mely készítsen térképes kimutatást, a közlekedési utak hálózatának kiegészítésére szükséges, asz-kő- és víziutakról.

3-ikán a közlekedésügyi költség általános tárgyalása bevégeződésével, megkezdett a részletes is, legalább

a napirenden; mert lényege szerint az általános tárgyalás is részletes volt, beszélvén kiki arról, a mi neki fáj, vagy a mi őt választói érdekeinek szempontjából érdekli. Ebből következett, hogy volt ugyan némi szó a vízeptészetéről, kamatbiztosítás káráról; de közlekedési politikánkról általában, kevesen emlékeztek meg, körülbelül azért a miért egyik angol város a királyt keresztülutaztakor nem üdvözölte harang szóval, t. i. mert nem volt rangja.

== Az erdélyi muzeum-egylet közgyűlésének 2-ik napjáról — mult hó 28-ikáról — következőleg tudósít a „Kelet“:

Az első napi gyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, vita támadt egy tegnapi már megállított szöveg stílusai változtatása miatt, az igazgató lemondását illetőleg. E vita nem vezetett eredményhez, mert a stílusai változtatás, (melyről azonban az ellenzék türelmetlensége miatt senki sem tudhatta meg, hogy tulajdonképpen mily változtatást kíván az indítványozó tétel) nem jött létre. Ezután az igazgatóhoz kiküldött bizottság nevében Sári László tön jelentést, mondván, hogy Brassai Sámuel egyenes választ nem adott, hanem megígérte, hogy a közgyűlésen fog nyilatkozni. Brassai lemondását fontartotta. Erre igen megható jelenet következett: Sári László, Pál Sándor, Kereserő Mózes engesztelő s valóban szívük mélyéből fakadt szavakkal igyekeztek az igazgatót reá venni, hogy maradjon a muzeum tisztviselője. Ezen beszédek sokszorosan kitört helyeslésekkel szakítottak meg és Brassai ujjal láthatta, hogy az egész egylet osztatlan rokonszenvét bírja, mivel maga is megindult s lemondását visszavenni ígérkezett, ha a tegnapi ülés jegyzőkönyvében a „feltéve“ helyett „meglévő“ győződve arról (t. i. hogy az alapszabályokat magára nézve is kötelezőknek tartja) tétetik. Mihelyt ősz tudósunk ezen szavai kiejtettek, harásny éljenek s „helyes“ek bizonyítják, hogy csak az előbbi ellenzék tapintatlanságának lett volna köszönhető, hogy muzeumunk igazgatóját elvesztette volna. Ezzel a kellemetlen tárgy örömdetes megoldást nyert.

Ezután a napirendre tértek át. Az indítványok negyediké későbbi tárgyalásra hagyatván fön, következett az egylet folyóirata vonatkozó választmányi indítvány. Elvben megszavaztatott e folyóirat költségeire 1200 frt. és a végrehajtással az igazgató választmány bízott meg, mihelyt az egylet jövedelme megengedi.

Továbbá megszavaztatott az egylet rendszeresített hivatalnokainak a 20% drágasági pótlék, melyet azonban az egyik tag valamennyi hivatalnokra akart kiterjeszteni. E tárgy felett megindult a vita, de az előrehaladt idő miatt csak másnap f. hó 1-jén fejeztetett be. E gyűlésen a nagyobb tisztviselők számára megszavazott 20%-nyi, drágasági pótlékban, az állattani segédőr is részesített határozattal. Határozattá vált: hogy a régiségtári őr és titkár mellé egy „gyakornok“ állítassék segédül; hogy a mind eddig sikertelenül várt országos segély megnyerhetése tekintetéből, az országgyűléshez kérvény intézessék; s hogy az 1869-iki hátrálékosok, kötelezettségeik leróására, levélben megkérendők. A költségvetés megállítása után, Nagy Péter alelnök rövid beszédében köszönetet mond a résztvevő tagoknak kitartásukért, s a gyűlést bekezeszti.

== Az erdélyi muzeum segélyzése, mint az előzményekből látszik: ezuttal is elmarad. A pénzügyi

biztosság f. hó 2-ikán tartott ülésében abban állapodott meg, hogy: az erd. muzeum segélyzésére kért 10,000 frt. összeget nem szavazza meg, azon okból, mert a kérdés a Kolozsvárt felállítandó egyetem kérdésével együtt lesz elintézendő. Ez ok döntött ez előtt két évvel, s talán dönteni fog ezuttal is. Szomorú dolog az a krajczáros gazdálkodás. Ugy látszik a pénzügyi biztosság is, mint a Horacius parasztja várja „dum defluat omnis.“ Reméljük: hogy az erdélyi képviselőknek sikerülni fog e szűkeklü határozat megváltoztatásával, szegény muzeumunkat a kérdéses 10,000 frt. megszavazásával oly állapotr segíteni, hogy eddigi működése által jogosultnak bizonyított ítélet, legalább folytathassa.

== Bitsch. A Felső-Rajnárlól írják február 28-ról a „Tages-Presse“-nak: Bitsch szintén elfogadta a fegyverszünetet — A háború összes tartama alatt Moltke megelégedezni látszott e kis szikla-fészekről; mert sohasem tétettek komoly kísérletek megostromlására. Közvetlen a wörthi csata után megkísérelték ugyan, hogy Bitsch bombázatás által megadásra kényszerítsék; de midőn a bajorok hiában fáradoztak a helyőrség bátorságának megtörésén, a bombázás abban maradt, s a bajor csapat arra szorítkozott, hogy a kis szikla-erődöt szemmel tartotta.

Valóban Bitsch oly erősség, mely ha élelmi szerekekkel kellőleg el van látva, bevehetlennek tartható. Még a francia forradalom alkalmával történt, hogy a poroszok Bitschet meglepetés által be akarták venni; de drágán fizették meg merényletüket. 1793-ban, a pirmanenzi útközet után történt, hogy a braunschweigi herceg Bitschet be akarta venni, hogy Wurmser gróf hadával közelebbi érintkezésbe jusszon. — Wartensleben ezredesnek kellett 2000 emberrel végrehajtani a meglepetést. Nov. 16-án éjjel hét kis hadoszlop közeledett a sziklaerődhöz, s szerencsésen eljutott a vársánczig. A francziák ugyanis ekkor ép oly hanyagok voltak az előőrsi szolgálatokban, mint a jelenlegi háború alatt, s biztosan érezték magukat a sziklafalak mögött. Midőn azonban a poroszok megkísérelték a kapu szétrobbantását, a közeli előőrsök meghallották a zajt, s tüzeltek. Erre a helyőrség egy pillanat alatt talpon volt, s a poroszokra iszonyu golyó-, kő-, és granát-esőt árasztottak, mely ezek soraiban roppant pusztítást tett. A támadók még mindig azt hitték, hogy a kaput szétrombolhatják, azonban hiában. Napkeltekor kénytelenek voltak 24 tiszt, s 539 katonának csatátérén hagyásával visszavonulni.

== Az új horvát bán megérkezése Zágrábba.

Február 27-ikén este a zánkányi vonal egyik külön vonatián érkezett meg az új bán Zágrábba. Kíséretében volt Suhaj. közelébb kinevezett ministertanácsos és osztályfőnök. A megérkezés napján már d. u. nagy néptömeg sietett az indóházhoz, mely estig valóságos beláthatatlan tömeggé szaporodott. A bánt a hatóságok, a város, a megye küldöttsége, Mihálovics érsek s a város notabilitásai zajos zsviúkkal fogadják. Az üdvözlő beszédet a polgármester mondá, melyre az általánosan kedvelt bán röviden, de igen szívélyesen válaszolt. A tisztelgés után az indóház termében hosszasan társalgott többekkel s aztán saját fogatán a báni lakba hajtatott. A nagyszámu közönség a bánlak előtt is óváciúkkal fogadta. A színházban tiszteletére diszeloádást is rendeztek. — A közönség a meg-

TÁRCZA.

Kivonat

Vashington bucsu beszédéből, melyet polgártársaihoz intézett, mikor elnökségéről lemondva magányba vonult.

(Közli: Hangásalji.)

(Folytatás.)

Hogy valamely államban, a pártok és különösen a pártoskodás szelleme, földirati szempontból mily veszedelmes, gondolom eléggé bőven részleteztem, de engedjétek nekem ezt egy pilanattal általánosságban is szemlére venni és engedjétek, hogy titeket egyszersmind, a pártoskodás szomorú eredményére komolyan figyelmeztesselek.

Ezen igen is eleven szellem, nagy szerencsétlenségünkre saját valóinktól elválaszthatatlan, minthogy lelkünknek legszilajabb szenvedélyében gyökeredzik. Különféle alakzatok és jelenetekben fölkelhetni ezt minden kormányzati rendszernél és pedig nagyobb vagy kisebb mértékben, vagy épen elnyomva, de népszerű államokban, a legnyersebb erejében nyilatkozik és ennek egyszersmind legnagyobb elensége.

Egyik párttömegnek a másik fölött ideiglenes uralkodása, a pártviszályoknak természetes éltetője és a boszu, azon boszu által élesedve, mely különféle idő és hazában, annyi kegyetlenséget szült, már magában is despotismus.

Nyughatatlan elégedetlenség és nyomor, mint a pártok harcának szülöttei, a kedélyeket lassanként hajthatóvá teszik és arra kényszerítik, hogy a nyugalmat és biztonságot egyeseknek tulszárnyaló hatalmában keressék, mire a győzelmes pártvezér, ezen hangulatot tehetsége, vagy szerencsége szerint, előbb vagy utóbb felhasználja arra, hogy a nyilvános szabadságnak romjain, korlátlan uralmát megalapíthassa.

A nélkül azonban, hogy ilyszerű szélsőséggért tartózkodva, a távol jövőbe tekintenénk, de a nélkül is hogy azt szemünk elől tévesztünk, csakis a pártharcok szokott rombolásai, valamennyi felvilágosodott népek előtt elégséges intőjelek arra, hogy polgári köteleességeknek tartsák, annak ébresztését gátolni, fejlődését nehezíteni és ha lehet elnyomni.

A pártosszellelem többnyire, mindig odacézol, hogy a nyugodt tanácskozásokat zavarja, az állam közigazgatását nehezítse, annak rendes menetét puhítsa. A társadalmat alap nélkül feltékenység és rémítgetésekkel nyugtalanítja, egyik párt dühét a másik ellen felingerli, és a kedélyeket föléleszti mihelyt alkalom nyílik a zavar és zendülésre. Idegen befolyás és vesztegetők előtt feltárja a kapukat, a pártos szenvedélyek csatornáin utat nyit a kormányhoz is, mi által egyik ország politikája és szelleme, a másiknak akarata alá rendeltetik.

Sokan azt vélik, hogy szabad hazában a pártok mindig szükséges tényezők, és pedig úgy mint ellenőrei az állam közigazgatásának, e mellett a szabadság szellemét is ébren tartják.

Bizonyos határok között, ezt nem is lehet tagadni, sőt egyeduralkodási állam szerkezetnél, a honfiasság az önzéstelen párt szellemre engedékenyen sőt kedvezőleg tekinthet; de népies államokban, szabadon választott kormány rendszer alatt, ezen szellem ébresztése nem előnyös. Meg lehetünk győződve arról, hogy minden üdvös czélatok körül természetes tulajdonságánál fogva, gyorsan fog jelenkezni, és minthogy ezek mellett folytonos tulzások áramlatainak vagyunk kitéve, a medrében csendes nyugalommal folyó közvéleménynek, ezen nyersebb szellemet mérsékelnie kell.

Oly tüzet jelképez a pártsszellelem, melyet egészen eloltani nem lehet, de mely körül szüntelenül szükséges az éber őrködés, nehogy fellobbanjon és lánggal égve jótékony melegítés helyett, mindent elhamvasszon.

Nem kevésbé nevezetes, hogy szabad államban, azoknak szelleme, kikre annak kormányzata bízatik, az alkotmányosság kerete között megmaradjon, intézkedéseiket úgy intézzék, hogy egyik kerület a másik felett különös kiváltsággal ne birjon. Már az elővigyázat okossága is ugyanezt tanácsolja minden államférfiúnak. A kiváltságból eredő fölény, evel szemben a feltékeny irigység, minden kerületet dacszövevényre buzdítva, mely körülmény, bármilyen állam rendszernél despotismusra vezetve. A hatalomra törekvésnek ösmerete, azon hajlam, melylyel a hatalommal visszaélni szeretünk, és mely az emberi szívpek belsejébe van oltva, elég hiv tanúságok arra, hogy mi erről meggyőződhezzünk.

Régi és újabb példák, melyek hazánkban sokszor szemeink előtt történnek, tapasztalásból szükségesé teszik, az államhatalom tulkapásainak olyszerű korlátozását, hogy mi a vezér fonalat látva kezeinkre bizzuk, a szilárdabb jelle-

meket közös jóllétünk felügyeletére őrszemekül kiállítsuk és a hivatalon beavatkozók ellenében első sorban szembe helyezzük. Ezen rendszert azonban nem annyira követni, mint állandóan szervezni és megtartani kell.

Ha azt hiszi a nép, hogy az alkotmányos hatalomnak megosztása, bizonyos irányban veszélyes lehetne, kötelesek vagyunk, a javítást, azon uton eszközölni, melyet az alkotmányos rendszer kitűzött, de ne túljértek, hogy valamely változtatás bitorlók által történjék, mert habár az a legjobb eredményhez is vezetne, ekkor is azon fegyvert képviselné, mely által a szabad kormányzatnak életere fölmeztetik. A tartós veszély, mely ilyen példának a következménye, mindig felhívhat minket arra, hogy mi az ideiglenes és részletes előnyökről akkor is lemondjunk, ha első pillanatra ezek bármily csábító fényben tündökölnék.

3. Az erkölcs és vallás, mindazon nemesebb hajlamok és szokásoknak nélkülözhetetlen támaszai, melyek az állami élet boldogításához vezetnek.

Erdemtellenül követeli, a díszes honfju nevet az olyan ember, a ki a valóságos boldogságnak ezen erős oszlopait, az ember és honpolgárnak legszilárdabb lelki és testi erejét megtörni akarja. Valamint a szelid, békeszerető polgár, épen úgy kötelezve van a merev politikusk az erkölcs és vallás szellemét tisztelni, szeretni.

Foliansok nem adhatnának elég tért arra, hogy ezeknek ama szoros kapcsolatát híven kijelöljük, melyet a különös és általános boldogság egyesítve vannak. — De engedjétek, csak annyit kérdezni, hogy ugyan minő biztossága lenne, a tulajdonjog, becsület és életnek, ha az esküt, a törvényszékek ezen utolsó menedékét a vallásosságnak érzelme nem szentesítene? Ne bizzunk oly erőssen amaz önámításban, hogy vallás nélkül is lehetséges volna az erkölcsiesség. Bármily hatást és befolyást gyakorol a gondos nevelés némely nemes kedélyre, az ész és tapasztalás nem engedi nekünk azt elhinni, hogy nemzeti erény és ehhez szükséges erkölcsiös élet, vallásos alaprendszer nélkül lehetséges.

Lényeges, sőt tagadhatatlan igazság, hogy minden szabad kormányrendszernek az erény és erkölcs szükséges emelttyje és jellemzője jeles tulajdonsága. Ezen igazság, nagyobb és kisebb erejében, minden szabad államnak elemét képezi. A ki tehát, ennek őszinte barátja, miként maradhat közönyös azon kísérletekkel szemben, melyek az egész épületnek alapját megdönteni akarják?

(Folytatás következik.)

érkezés előtt való napon is kün volt az indóháznál s egy más egyéniséget nézett a bálnak s azt zsivírozta meg, csak később tudván meg a térvédést.

== Thiers jövődölése a jezsuiták tanítása, mint Franciaország szerencsétlenségéről. Midőn Franciaországban 1844-ik évben a tanítási rendszer felett folyt a vita, Thiers a híres történetíró, a jezsuita nevelést kárhazatosnak jelentette ki.

„Azt hiszem — ugymond — az ifjuság nevelését nem kell egy párt kezébe adni. Ha ti az ifjuságot azon tanítókra bízátok, kik husz év előtt Saint-Acheulban iskolát tartottak, s most Freiburgban oktatnak, (jeszuiták) s kik az ifjusághoz így szólódnak: „az 1815-ki baleset nagy vétkek igazságos büntetése, s az 1830-ki forradalom össze-esküvés eredménye volt“: — akkor bizonyosan nem működtek eszélyes politika szellemében, s tudjátok-e, mit fogtok így tenni? Szomorú szakadásainkat még husz, harmincz évre terjesztenditek; az újabb nemzedék minden szenvedélyinket öröklendi, s ama szerencsés nap, melyben Franciaország egysége hatalmát megismerendi, ezen nap, mondom, századegygyeddel fog hátrataszittatni.“

Most keserűen tapasztalja a francia nemzet, hogy Thiersnek igaza volt. A jezsuitizmussal karöltve járt csasarismus út — Sedanhoz vezetve.

És a wilhemshöhe fogoly emlékkönyvébe ezt írta be az egyesült német nemzet: „A világ igazgatás mystikus szekerének minden mozzanatánál, minden emelkedésénél, minden fordulatánál — azon szellem, mely a nagy vizeken él, a bölcsesség, a mérséklet és a rend parancsát hangoztatja. A ki ezt elhallgatja, az el van ítélve. Földből és porból való emberek! Földből és porból való fejedelmek, mely borzasztó legyen ezen ítélőszék, azt a történelem megmutatja.“

Müller János írta ezt, s mi a „Blätter für literarische Unterhaltung“ 1839-ki folyamának 52-dik számában olvastuk. (Ellenör.)

KÜLFÖLD.

— A béke meg van kötve, az ezt tárgyzó törv. javaslat alább olvasható. A hírlapok egy roppant szenvedélyes gyűlésről tudósítanak, melyben a békétörvény végre is elfogadtatott. A német hadsereg március 1-én diadaliveken át bevonult Párisba, hol szintén forrongó izgatottság, elfojtott düh, és konfiskált Orzini-bombák szerepeltek. Gyászkeretű hírlapok, vörös falragaszok hirdették a békét, mint halált... egyzová csak fogcsikorgatás, düh és boszu jut füleinkbe. Szegény békeangyal! valjon hány tavasza lesz békepálmádnak azon földön, hol így fogadtátál? Nem nagy pessimismus kell hozzá, hogy az egész ünnepélyes béke-aktát egy bebonyált egyszerű fegyverszünetnek lássák lelki szemünk. Most e napokban a vélemények, kilátások és kombinációk olyas zürzavara áll előttünk, mint a háború kezdetén; óvakodva kell szemlélődnünk, s hogy igen nagyon ne csalódjunk, be kell várnunk az első láz crisisének elvonulását. A kép, mely azután kibontakozik előttünk, bizonyosan szomorú lesz, de mindenesetre rokonszenves és tanulságos.

Távirati hírek:

Bordeaux, márc. 2. A nemzetgyűlés a békét elfogadta. A törvényjavaslat így hangzik: A nemzetgyűlés engedve a kényszerűségnek, melyért a felelősséget magáról elhárítja, Versaillesban a következő békeelőzményeket írta alá. (Thiers rozslul lesz s kénytelen a termet elhagyni; a javaslat olvasását Barthélemy folytatja.)

1. Lotharingia egy ötöde, Metzcel és Thionvillevel, Elsass pedig Belfort nélkül Németországnak átengedtetik.

2. Franciaország öt milliárd frank hadikárpótlást fizet; és pedig egy milliárdot 1871 folytán, a hátrálék 4 milliárdot pedig 3 év alatt.

3. A megszállt részeket a németek odahagyják és pedig Páris és a nyugati megyéket azonnal, a keleti megyéket pedig azon arányban, a mint a hadiköltségek hátrálékának kifizetése történik.

4. Franciaország a kárpótlás hátrálékáért öt százalékol fizet Németországnak.

5. A megszálló német hadak többé nem szedhetnek sarcsot, ellátásukról azonban Franciaország gondoskodik.

6. A bekebelezett országrészek lakóinak határidő engedtetik, hogy nyilatkozhassanak: mely nemzetiséghez kívánnak tartozni.

7. A hadifoglyok kölcsönösen azonnal kiadatnak.

8. A végleges békekötés tárgyalásai Brüsszelben tartatnak meg.

9. A megszállva tartott megyékben a közigazgatást francia tisztségviselők végzik, azonban német parancsnokság alatt.

Bordeaux, márc. 2. A poroszok tegnap kezdték meg a bevonulást Párisba, 30,000 emberrel, 69 ágyuval zászlókkal, zenével. Semmi zavargás nem esett; a bevonulás csupán egy város-részbe történt.

Bécs, márc. 2. Vilmos császár meleg köszönetet nyilvánított a czárnak Oroszországnak a hadfolytatás alatt tanúsított magatartásáért, s közli vele a béke-praeliminarekat. A czár szintoly melegen válaszolt.

Versailles, márc. 3. A német csapatok ma vonulnak ki Párisból. A német császár és a koronaherceg valószínűleg Ferrieresbe, Rothschild kastélyába költöznék át.

Berlin, márc. 3. A békét ma délelőtt hirdetik ki a királyi palota előtt.

Flórencz, márc. 3. Anglia a tunisi konfliktusnál közvetítőül ajánlkozott. — Lopez tábornok a római nemzetörsg parancsnoka beadta lemondását. Menabrea tbk betérjeszté jelentését az olasz hadsereg ujrászervezésére nézve.

Bécs márc. 2. A „N. fr. Pr.“-nek távirják Bordeauxból: A mai lapok fekete keretben jelentek meg; a város tökéletesen nyugodt, 15,000 katoná azonnal Algír-

ba indul. A nemzeti gyűlésben Conti protestált Napoleon megsértése ellen, minek következménye általános megbotráncolás lön, szlő kénytelen volt a szószékről lelépni. Thiers konstátálta, hogy a szégyennek — mely Franciaországot érte — okozója Napoleon s a császár letételét hozza indítványba. Az indítvány elfogadtatik.

Bécs, márc. 2. A Pr.-nek távirják Berlinből, hogy Loftus lord ottan s Russell Versaillesben Graavillenek egy sürgönyét olvasták fel, mely a hadikárpótlás nagysága és a bekebelezendő terület határai ellen tiltakozik. Bismarck e sürgönyt azonban határozottan visszautasította.

VEGYES.

— A helyi egyenlőségi kör ig. választmányának határozata következtében közhasznú ösmereteket terjesztő felolvasások fognak tartatni a kör helyiségében. Az első felolvasásra, melyben f. hó 12-én azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a dohánytermelés czélszerű és nálunk alkalmazható módjáról fog egy szakértő értekezni, az érdeklődők családtagjaikkal együtt tisztelettel meghívattak.

— A maros-vásárhelyi dalárda folyó évi márczius 15-én özvegy Lénárt Károlyné termében ének és zeneestélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendező bizotmány. Belépti díj: földszint ugy mint a kazatra 50 kr. o. e. Jegyek előre válthatók Csiki Károly kereskedésében, az illető napon pedig estvéli fél 7 órától kezdve a pénztárnál, kezdete 8 órakor. Izletes étel és italok pontos kiszolgálásáról Rákosi József vendéglős gondoskodik.

— A helyi takarékpénztár mult hétfőn márc. 6-án folytatta tovább február 27-én megnyílt rendes évi közgyűlését. A kezdetben megválasztott gyűlési elnök mltgos Mikó Mihály főkirálybíró ur akadályozva lévén, a folytatolagos gyűlés vezetésére mltgos Z. Bodolla János ur választott köztelkiáltással, ki a gyűlést megnyitván, tárgysorozat rendjén tárgyalás alá vétettek a febr. 27-én kiküldött javaslattevő bizottságok betérjesztései, és a választmány kiegészítési választásáról a szavazatszedő bizottság jelentése.

A választmányi előterjesztésekből a bizottsági javaslatok bevétele után, az új alapszabályokra vonatkozó módosítások; a két igazgatónak váltóutaltványozási joga önfelelősséggel a szigorló gyűlésig, és némely rendkívüli kezelési költségek a mult évről, egészben elfogadtatik. A két állandóan alkalmazott tisztségviselő, pénztárnok és könyvvezető fizetésjavítási kérvényére a választmány ajánlata csak részben lön elfogadva; ugyanis, a két tisztségviselő fizetése a javaslat szerint egyenlőssítetett ugyan, de nem a javaslat szerint 1000—1000 frt., hanem csak 900—900 frt. évi fizetés szavaztatott a tisztségviselőknél. A szerint a pénztárnok eddigi fizetéséhez évi 200 frtot, a könyvvezető pedig csak 100 frt. javítást nyert. E sajtóságos és tudtunk szerint példátlan eljárás az annyi magyarázatot mellőzhetlennek tartunk: hogy a könyvvezető tiszti kötelmeit ép oly kifogástalanul teljesítette mint a pénztárnok, de nem vásárhelyi születésű, hanem idegen magyar ember... Az igazság érdekében mindazáltal meg kell jegyeznünk, miszerint ezen elvkérdésben egy 85 szavazatos kisebbség állott a 123 szavazattal győztes többség ellenében. Egészen elvetettett a választmánynak a letétörzési üzlet felvétele iránti ajánlata, és tagadólág mellőztetett az önképző iparos-egyletnek a választmány által a közgyűlés elébe vitt segély-kérvénye, mintán az intézet részéről adandó jótékonyági járulékok az alapszabályok szerint akkor veendik kezdetüket, midőn annak tartalékalapja a részvénytőke felére fog emelkedni, s ez most még nem következett be. Az idő nagyon előhaladva lévén, a gyűlés folytatása ugyanaz nap délutánra tüzetett ki.

— Színház. Szombaton márc. 4-én Ferencziné javára: „egy párisi utcái táncosnő,“ életkép Megerle Teréztől. — Régiesen üres pad tán egy sem volt, — tehát fogjuk rá, hogy teli ház... hó! mégis igen sok lesz, — mondjuk csak azt: hogy szép közönség volt, ez elég, és igaz is lesz; mert csakugyan sok szép hölgyet szemlélhettünk ez estén. — Kissé visszasan esett, hogy a jutalmazandó nem keresett magának szerepet, hanem csak darabot; no de, megengedjük neki eddigi szorgalmáért mely által már nem egy darabnak sikerülése az ő — nem a szemnek, de a szellemnek való szerepein fordult meg. Ez este legsikerültebben Dálnoki játszott, a Bimboche szerepe egészen neki való volt, alakot, hangot és tartást jól eltalált. — Török is elég jól játszta önszakmájú szerepét (Mortemért), de a végjelenetben egészen kiesett szerepéből. Szabórol dicsőretil emléksznünk, kis szerepét Tóbiást szokott figyelemmel játszta. Györflyné erővel, de kedv nélkül játszta Ballerínát, míg ellenkezőleg ifjusága képviselője Gy. Amália egész tüzzel és igen folyékonyan adta rövid szerepét; általában, kezdjük e szorgalmas kisasszonyt a színpadon mindinkább kedvelni. Résztétel említjük végre Rubernét, kinek a játék látható nagy erőltetésébe került, ... ugyanez áll kicsiben ifj. Bácsról is, ki nagyon be volt rekedve.

Vasárnap, márc. 5-én „Szép juhász“ Döméné és Szilassi Berta ujan szerződött tagok első felléptével. Meg kell vallani, hogy nálunk a közönség színházlátogatási animója iránt a bírálót minden pszichológiája cserben hagyja; majd a legjobb, majd a leggyengébb darabokat látogatja valamicskével inkább; majd a legszebb, majd a legzordabb idő hoz több látogatót; jutalomjáték, vagy pláne u j tagok első fellépése biztosabb ingernek általában nem tekinthetők, szóval pusztá véletlenség a közönség kisebb vagy legkisebb száma. Ez estvén is több közönséget véltünk szemlélhetni, hisz két új nőtag lépett fel; de biz, sok úrból tátozott reánk a — különben már megszokott — családás. A darab elég jól és összefüggő ment; Szabó az obsitost oly vitézül játszta, hogy különben Garay sem énekelhette meg. Gy. Amália Piroskát

csinosan adta s élvezhetően énekelte. Ifj. Bács szép legény, de nem oly „szép juhász“ volt. Bácsné Rózsát érzéssel s melegséggel játszta; de nem hisszük, hogy Rózsát egyetlen szál fehér köntösben üzték volna el az apai háztól, s jobb gazdasszonynak tartjuk, hogysen az obsitós szegény viskójában is mindig azt a szép patyolat köntöst hurbolta volna. Ferencziné igen darabosan tulozta a vén banya maszkját, erre pedig nem volt szükség, játéka az eredetibb, nem a szemöldök és felfércelt vászonfolt. Döme Mariskát dicsérnünk, a mindig figyelmesen öltözködő Dálnokit pedig hanyag maszkjáért megrónunk kell. A két új tagról tartózkodnunk kell véleményt mondani, mert nem ismerhetjük ebből amit láttunk — szerepkörüket.

* Három csinos térkép jelent meg Eggenberger könyvkereskedésében, u. m. a magyar-osztrák birodalom, Magyarország és Erdély. Mindenik, de különösen ez utóbbi ajánlható pontossága csinos, világos és tetszetős kiállításai miatt főleg taneszközzül s magánhasználatra is. A térképek kicsire összehajtogathatók és zsebben is viselhetők, mi főleg azokra nézve fontos, kiknek foglalkozása szükségessé teszi, hogy mindig kezök ügyében tartsák a mappát.

— A magyar keleti vasut sokat emlegetett ügyében a bécsi „F. Pr.“ a magyar kormány beavatkozására vonatkozólag újabb részleteket közöl. Az igazgatóság e szerint egy ideig meg akarta kísértetni a pálya kiépítését a meglevő részvénytőkével, mely ha nem leendett elegendő, a részvényesek károsultak volna. A kormány azonban átlátta a cselt s az engedélyokmány és a részvénylírásai fölhívás alapján nem fogja tűrni, hogy az engedélyesek zsebének kedveért a részvényesek károsuljanak s általában az ország hitele is szenvedjen, mert az utóbbi oktetlenül beállana, ha az állam által 5%-kal biztosított részvények az építés alatti rozsgazdálkodás folytán csak 2—3%-ot adhatnának. Ez okból tehát a kormány közelebb bizottsági tárgyalás alá veszi ez ügyet s azt fogja sürgetni, hogy az engedélyesek minden meg ki nem épített mértföldért 920,000 frtnyi biztosítékot, a félíg vagy részben kész vonalokról pedig szintén megfelelő összeget tegyenek le. Azon per, melyet az építési vállalkozók a társaság vagy az engedélyesek ellen folytatnak, egészen külön dolog s nem szolgálhat a részvényesek hátrányára.

— Bíró Mihály sajtópöre b. Orbán Balázs ellen, ez utóbbinak a Székelyföld leírásában előforduló hazarúrlási vádjá miatt, tegnapielőtt folyt le a pesti esküdt-szék előtt. Olvasóink bizonyára ismerik ez ügyet s így a feleletek és viszonzválaszok mellőzésével csak a végeredményt regisztráljuk, mely szerint b. Orbán Balázs a rágalmozás vádjá alól 10 szóval 2 ellen fölmentetett, vádló pedig összesen 679 frt 88 kr. költségekben marasztaltatott el; vádló ügyvéde, Füzessey, semmiségi panaszt jelentett be. Bárá Orbán Balázst Funták S. védte a 11 és fél óra hosszúságú tartó tárgyalás folyamában.

— A zágrábi jogakademián tanszabadság hozatott be. Ezen jogakademián megszűnnek tehát a faggató és czéltalan félévi vizsgálatok és helyükbe lépnek a rendes államvizsgálatok. Az index lectionum azon módon hozatott be, miként az az egyetemeken divik. A quadrennium után rendes absolutorium adatik, melyben a hallgatott leczkék félévek szerint jegyeztetnek be.

— A Duna megkímélte a fővárost, de az alsóbb vidéken annál borzasztóbban pusztit. Pestmegye solti járásában, Uszódnál és Rátánál nagy helyen tépte szét a viz a töltést, az országot három helyen van elárasztva, Sárköz viz alatt van; a solti járásból több, mint 5000 hold van elárasztva. — Paksnak alsó városrészében tegnap reggel óta egy ölnél magasabb a viz. A jég Kalocsánál, Foktónál és Varszegnél mozdulatlanul — Baján a vízállás normalis; és a viz sem hord jeget.

— Franciaország új katonai szervezete bordeauxi hírek szerint a következő: A jelenleg fenálló hadsereg katonái végleg elbocsátatnak szolgálatból, egyedül a rendes hadak azon minden rangu tisztjei hagyatván meg, kik vizsgálat után bebizonyítanak, hogy illető állomásaikra méltók. Az új hadsereg zömét az 1871-ik korosztály alkotná; a régi szolgálat és pártfogás utján előléptetés eltöröltetnék s helyébe a táborban teendő mindenkori vizsga vinné előbbre a katonát a legalsóbbtól a legfelsőbb fokig. A specialis katonaiskolák a táborba tétetnének át. A katonai administratív szintén lényegesen egyszerűsítetnék, a különböző sinecárak eltöltetnének s a leszállított számú hivatalnok jobb fizetésben részesítették.

— Takács János, a magyar távirdek igazgatója a „M. Polgár“ értesülése szerint Kolozsvárt nők számára távirdek tanfolyamot fog személyesen berendezni.

— A kolozsvár-váradí vasuti vonalon egy másodosztályú szekér e napokban meggyuladt; de hamar eloltatván, nagyobb veszély nem lett belőle.

— Az ideiglenesen nyugalmazott tisztekre vonatkozólag a következő rendeletet adta ki a közös hadügyminiszterium: Mindazon hadseregbeli tisztek, kik nincsenek végleges nyugalomba helyezve, ha külföldre szándékoznak, ez iránt a közös hadügyminiszteriumhoz tartoznak folyamodni. E rendeletre azon engedély szolgáltatott okot, melyet közelébb a m. kir. belügyminiszterium egy ily nyugdíjas tisztnak adott.

— A golyószórók kezeléséből tartott vizsgák közelébb befejeztetvén, a Bécsben volt honvédtisztek ismét visszarendeltettek kerületeikbe, hogy a majd odaérkező mitraillesokkal való bánást a legénységnek minél hamarabb és alaposabban betanítsák. Azokon a helyeken, hol a kerületi parancsnokok állomásoznak, lesz egy mitrailleuse-iskola tíz gyalog-tiszt tanítására.

— Csodabogár. Az akademia legközelebbi ülésében egy érdekes curiozum került szóba. Pongrácz István Londonból arra kéri az akademiát, hogy készíttessen egy rövid utasítást, melyből akárki, a ki a magyar nyelvet soha sem hallotta, ha véletlenül a magyar nyelvhez rokon nyelvet talál azt könnyen megismerhesse. Ez utasítást ő lefordíttatná angolra s aztán kiosztaná az utasok, hajósok, missionáriusok között, hogy általuk feltalálhassuk régen keresett és sejttha rokonságunkat.

— **Bismarck és Favre.** Egy francia lap a következő adomát beszéli el Bismarck és Favre találkozásából: Favre kezébe vette a tollat, hogy a béke feltételeit formulázza s így kezdett írni: „Ő Felsője Vilmos király.” Ekkor Bismarck belé szökött, mondván: „Engedelmet kérek, nem király többé, hanem császár, — hinni akarom, hogy ön e tekintetben nem fog nehézségeket tenni...” — „Istenem!” mondá Favre, „nekem ez teljesen mindegy; irjak császárt, ezárt, szultánt vagy basát?” Bismarck ezen feleletre fölindulva így szólt: „Ez nem tréfa. A mit mondtam, az teljesen komoly.” Minden, mi itt mondatik teljesen komoly,“ válaszolá Favre, „és én egész komolyan és szívesen írom mindazon czimeket, melyeket ön felséges urának adni óhajtat.”

— **A második** császárság titkos papirjaiból, a most nyilvánosságra került 23-ik okmánynyaláb leveleket tartalmaz, melyek „Caesar életé”-nek íróját üdvözlík. Menynyí hízegés, mily alázatos és alávaló hazudozás! S a mi bizonyos „sors ironiá”-ja gyanánt tünteti fel e dicsérő leveleket, az hogy egyiknek írója az idek háboruban, a csatamezőn a császárnak egyik legsikerkoronázottabb ellenfelül bizonyodott, a másik pedig senki más, mint az új német császár unokaöccse. Az egyik Vilmos badeni koronaherceg, a másik Károly hohenzollerni herceg és jelenleg Románia fejedelme. Károly herceg többek közt így ír: Midőn, Sire, kegyeskedett nekem e mű egy remek példányát átküldeni, felséged a legnagyobb háláértre kötelezett. Csak azon néhány sort olvasva, melyet felséged ön kezével írt e könyv első lapjára, érzem, mily nehéz lesz ez érzelmemet tolmácsolni. Határtalan becsület kölcsönzött felséged e szép könyvnek, midőn e sorokat jegyzé reá, melyek engem annyira mehatottak, s a melyek örökre szívembe lesznek vésve.” — Vanitas vanitatum.

— **Gyermekegytűkösség.** Zilahon egy leány gyermekét szülvén, a leány anyja a kis gyermeket megfojtotta és szolgálja segítségével egy híd alá rejtette; de egy cigány asszony felfedezte a hullát és bejelentette a rendőrségnek. A tettes csakhamar felfedeztetett és a vizsgálat megindult.

— **A hadügyminiszterium** rendelete szerint márcz. hóban az élelmezési pénz a legénység számára a magyar korona területén ekként állapított meg: A budai hadbiztosi kerületben $8\frac{6}{10}$ — $12\frac{9}{10}$ krig; a pozsonyi hadbiztosi k. $10\frac{4}{10}$ kr — $13\frac{7}{10}$ krig; a kassai hadbiztosi kerületben $8\frac{3}{10}$ — 12 krig; a temesvári hadbiztosi kerületben $8\frac{6}{10}$ — $11\frac{4}{10}$ krig; a nagyszebeni hadbiztosi kerületben $8\frac{9}{10}$ — $10\frac{9}{10}$ krig; a pétervárad kerületben $9\frac{5}{10}$ — $10\frac{9}{10}$ krig; a zágrábi hadbiztosi kerületben $8\frac{7}{10}$ — $12\frac{6}{10}$ krig.

— **Szamosújvár város küldöttsége,** Bárány Lukács főbíró és Molnár Antal levéltárnok személyében, a napokban nyújtá át a királyi biztos urnak ama város folyamodványát egy Szamosújvárt elhelyezendő első fokú törvényszék iránt; királyi biztos ur pártfogásáról biztosítá a nevezett városi küldöttséget, miután maga részéről is megvan győződve e kérelem jogosultságáról.

— **Magyar költők** cseh fordításban. Szeberényt Lajos írja a „Figyelő” szláv irodalmi szemléjében, hogy jelentékenyebb költőink többé a cseh irodalomban sem ismeretlenek. A „Virágok” című szépirodalmi lap mult évi folyamában Petőfi és Tóth Kálmán több költeményét igen csinosan fordítá le Tuma Károly, ki Petőfi költeményeiből közelebb egy egész kötetet rendez sajtó alá. Sajnos azonban, jegyzi meg Szeberényi, hogy Tuma nem mindig jár el kellő kritikával, a mennyiben csak nem rég is Tóth Kálmán egyik ismertebb költeményét mutatta be Petőfi gyanánt.

* **Piacziár,** Maros-Ludason, februárban (nagyvéka) Tisztatúza 2.65. elegyes 1.90. alább való 1.65. Rozs 1.75. Árpa — Alakor 90 kr. Zab 1 frt. Törökbuza 1.60. Burgonya 1.40. Fuszujka kupája 20 kr. Bor kupája 80 kr. Sör kupája 32 kr. Széna mázsája 2 frt. Szalma — szerkér — 1 frt. 1 pár ökör legjobb 280 frt. közepes 230 frt. alább való 200 frt. 1 pár tehén legjobb 160 frt. közepes 140 frt. alább való 120 frt. Juh legjobb 12 frt. közepes 10 frt. alább való 8 frt. Sertés $\frac{1}{2}$ éves 12 frt. 1—2 éves 16 frt. kihizott 50 frt. Ökörbőr 36 frt. Tehénbőr 30 frt. Faggyu mázsája 24 frt. Faggyugyertya fontja 40 kr. Marhabús 18 kr. Hosszu öl tüzi-keményfa 50 frt. lággyfa 25 frt. Legolesőbb napszám 40 kr.

* **Halálozás.** Sóváradi Sántha Károly, marosszék keblí pénztárnok, maga és árván maradt gyermekei: Laura, Károlina, Kata, Albert, Rákhel, Károly, Ilona és Irma, valamint testvérei: Kövesdi Gábor és neje, Kövesdi Rákhel, Darkó Lajosné, Dénes és Gyula törvényszéki alügyész, ugy számos rokonai és barátai nevében szomorúan tudatja Kövesdi Károlina angyal szelidségű szeretett neje és páratlan gondosságu anyának, élete 41-dik, boldog házasságuknak 20-ik évében, folyó évi márczius 6-án éjji 1 órakor tüdő-szélhűdés következtében Szentháromságon történt gyászos kimúltát, Béke lengjen a nemes hamvak előtt!!

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. márczius 6. és következő napjain a következő ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

(Folytatás és vége.)

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós.

Dulló András Nagy Antal e. sommás visszahelyezés i. Dobos Onyicza, Zoltán Gábor cselekvényi gondnok által

képviselt Pap Kornya hagyatéka e. 66 frt s jár. i. Daczó Mária Kardos Mozesné Barla Lőrincz e. 98 frt i. Antal Lajos és László Maksai Gábor e. végrendelet érvénytelenítése i. Biró Elek Deák Elek e. sommás visszahelyezés i.

Előadó k. t. pótbíró Illyés Károly.

Wéber Mihály Dr. Lészai Daniel és társa e. birtokháborítás i. Okos Kati Okos András e. egy urbéri állomány i. Bogdán Miklós Nyikulaj Katalina és társa e. 659 frt i. Sieracki Agaton Kassai László és neje e. 219 frt Nandra György a Hatszégi rom. kath. egyház e. hasonbér i. Kovács Péter Kovács Péter hagyat. e. Zsurzs Tanaszia Zsurzs Niculaj Juon e. egy örökrész kiadása i. Vajda Nasztazia Kapesa Juon e. birtokhábor Bőjte Károly Simó István és társa e. 120 frt kártérítés i. Nagy Gábor Nagy Daniel e. 42 frt i. Szabó József Nagy József és társa e. zárlat i.

III. Tanács bűnügyben.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Gromen János e. orgyilkosság i. Kálnoki János és társai neh. testi sértés i.

Előadó k. t. b. Bárdosi György.

Kis Imre e. nyilvános erőszakoskodás és súlyos testi sértés i. Válea Gábor és társa e. csalás Jakab Simion e. becsület biztonság e. kihágás i.

Előadó k. t. b. Spech Adolf.

Bába Bukur Juon e. súlyos testi sértés Dengyel Mihály e. becsület sértés Weprich Dani e. ugyanazért Schuster Mihály e. testi biztonság e. kihágás Bants Dumitru e. súlyos testi sértés.

Flőadó k. t. b. Stojka Antal.

Désán Juon és több társai e. nyil. erőszakoskodás és testi súlyos sértés Dregits Matein e. testi súlyos sértés Jakobovits Matias e. becsület biztonság e. kihágás Zsunerete Petru és több társai e. lopás.

Előadó k. t. pótbíró Mégay Ferencz.

Csiki Fani és társa rablogyilkosság i. Lajos Imre

e. súlyos testi sértés Mittvek Vaszilie e. tolvajság és rágalmazás Cuptorin Vaszilie és társai e. súlyos testi sértés Pakulár Gavris e. súlyos testi sértés.

IV. Tanács urbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Popovics Servian.

Pelei Eszter Stojka Niculaj e. egy belső telek visszabocsátása i. Molnár Pál Márian Juon e. három darab föld visszabocsátása i. keleti és nyugati felső Szombatfalva községének a Brassai görög keleti hitű egyház községe e. több elfoglalt fekvőségek urbéri természete és elismerése i. Bőjte Lázárné szül. Kelemen Anna Bosora Onucz e. egy erdő részlet visszabocsátása i. Andrejka Zaharia Özv. Mezei Lászlóné e. egy állomány urbéri természete elismerése és visszabocsátása iránt.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Márczius 6.)

5% metallique	58.28
5% nemz. államkölesön	68.30
1860. államkötvény	95.60
Bankrészvény	725.—
Hitelrészvény	255.20
London	124.30
Ezüst	122.—
Arany	5.85 $\frac{1}{2}$
Napoleon arany	9.91
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.90
" " " temesi	77.30
" " " erdélyi	75.25
" " " horvát-slavon	83.25

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH GÁSPÁR.

H I R D E T M É N Y E K.

Eladó tűzifa.

Egy éves vágott száraz cserefa ölszámra kapható M.-Vásárhelyen

Álgya Dánielnél,

Ugy hüvelyes vetemények mint: borsó, len-cse és paszuly a megfőzés jótállása mellett

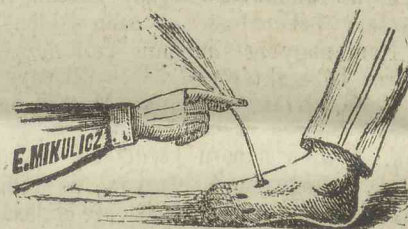
Ajánlja továbbá jól rendezett fűszer kereskedését, illő jutányos ár és pontos szolgálat mellett.

Hüvelyes veteményeket vásárol nagy és kisebb mértékben.

(12)

3—3

(16) TYUKSZEM 1—3

Mikulicz Jenő,

glábbajok műtője, rövid percz alatt, megszűntet minden téle tyukszemet, fagydagaganatot, zhusbanótt körmöt, vágó műszerek vagy rágo vegyszerek alkalmazása nélkül,

Itt mulatása rövid időre terjed.

Lakik: a „Nap”-hoz címzett vendéglőben. Rendel: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. Kivánságra magánszállást is fölkeres.

Az „ERDÉLYI KERESKEDELMI és HITELBANK”

t. cz. részvényesei az

1871. április hó 4-én délelőtt 11 órakor

a bank helyiségében tartandó

ELSŐ RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

Ezen közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató választmány jelentése a bank 1870-dik évi üzleti működéséről.
2. A zárszámadásnak és mérlegnek a számvizsgáló bizottmány jelentésével együtt előterjesztése.
3. Az osztalék meghatározása s az igazgató választmánynak az 1870-ik évi számadások terhe alól felmentése.
4. Az igazgató választmány működési ideje a jelen évi rendes közgyűlésig terjedvén — igazgató választmány választása, az alapszabályok 24. §-e értelmében.
5. Szám vizsgáló bizottmány választása az alapszabályok 46. §. d) pontja értelmében.
6. A részvényesek által a választmánynak esetleg bejelentendő indítványok és javaslatok.
7. A választmány által a közgyűlés elé terjesztendő indítványok.

Kivonat az alapszabályokból:

49. §. A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozók, kötelesek öt nappal a közgyűlés előtt részvényeiket (illetőleg elismervényeiket) a társaság pénztáránál innen nyerendő térítvény és belépti jegy mellett letenni.

Maros-Vásárhelyt, 1871. február 21-én.

(14)

3—3

A választmány.